

MONITOR KOREAŃSKI

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie.

DR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR KOREAŃSKI

MARZEC 2024

SPADAJĄCE POPARCIE DLA PARTII SIŁA NARODU

W przeciągu miesiąca znacznie spadło poparcie dla prezydenta Yoon Suk-yeola oraz Partii Siła Narodu. Jeszcze na początku miesiąca sondaże wskazywały na wyrównaną walkę w wyborach parlamentarnych. Na spadające poparcie wpłynął skandal z udziałem byłego Ministra Obrony, który mimo bycia podejrzanym w śledztwie w sprawie śmierci żołnierza otrzymał nominację na szefa misji dyplomatycznej do Australii. Ponadto w sondażach 57% ankietowanych wskazywało, że skandal korupcyjny z udziałem Pierwszej Damy wpłynie na decyzje wyborcze. Przeciągający się strajk lekarzy również mógł mieć wpływ na wzrost negatywnej oceny rządu.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

3 marca: nowa partia została utworzona przez byłego ministra sprawiedliwości. Były minister sprawiedliwości Cho Kuk, zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami, utworzył Partię Odbudowy Korei. Ugrupowanie ma stanowić alternatywę dla wyborców rozczarowanych Partią Demokratyczną i jej liderem Lee Jae-myungiem. Według sondaży przeprowadzonych w dniach 23-26 marca partia Cho Kuka zyskała 20% poparcie w takich okręgach wyborczych jak Buk w Busan czy Hanam w Gyeonggi.

4 marca: nominacja Lee Jong-seopa na ambasadora wywołała kontrowersje. Prezydent Yoon Suk-yeol mianował byłego ministra obrony Lee Jong-seopa na szefa misji dyplomatycznej do Australii. Decyzja ta wywołała krytykę opozycji, która nazwała działania Prezydenta „ewakuacją podejrzanego do obcego kraju”. Lee Jong-seop jest podejrzewany o wywieranie presji w czasie śledztwa dotyczącego śmierci żołnierza. 29 marca Lee zrezygnował z kierowania misją dyplomatyczną, a jego dymisja została przyjęta przez prezydenta Yoon Suk-yeola.

18-20 marca: w Seulu odbył się trzeci Szczyt dla Demokracji. Agenda Szczytu dla Demokracji, powstałego z amerykańskiej inicjatywy, którego gospodarzem była Korea Południowa, skupiła się wokół zagadnień związanych z cyfrowymi zagrożeniami dla demokracji, takimi jak dezinformacja, sztuczna inteligencja czy

obrazy typu deep fake. W wydarzeniu uczestniczył sekretarz stanu USA Antony Blinken, wicepremier Wielkiej Brytanii Oliver Dowden oraz szefowie MSZ różnych państw. Południowokoreańskie MSZ odparło zarzuty o antychiński charakter szczytu, związane z zaproszeniem Tajwanu do uczestnictwa przez USA. Według Seulu szczyt „nie był wymierzony w żadne państwo”, mając na celu „promowanie demokracji oraz praw człowieka”. Na marginesie szczytu odbyło się spotkanie prezydenta Yoon Suk-yeola z sekretarzem stanu Antonym Blinkenem. Rozmowy skupiły się wokół takich tematów jak zagrożenie ze strony Korei Północnej oraz rozwój partnerstwa gospodarczego i technologicznego – także w trójstronnym formacie z Japonią.

20 marca: zainteresowanie koreańską bronią zostało wyrażone przez Irak.

W Seulu odbyło się spotkanie ministrów obrony Korei Południowej Shin Won-sika oraz Iraku Mohammeda Saeeda Al.-Abbasi. Ministrowie omówili możliwości rozwoju współpracy na płaszczyźnie przemysłu zbrojeniowego – Irak ma być zainteresowany pozyskaniem koreańskich helikopterów, produkowanych przez Korea Aerospace Industries.

20 marca: zainteresowanie współpracą handlową z Afryką zostało wyrażone przez Koreę Południową.

Ministerstwo handlu poinformowało o przeprowadzeniu spotkania w formie okrągłego stołu z ambasadorami Maroka, Tanzanii i Kenii w celu omówienia sposobów wzmocnienia współpracy handlowej. Korea Południowa wyraziła zainteresowanie zawarciem z państwami afrykańskimi umów o partnerstwie gospodarczym (EPA). Dla Seulu atrakcyjne są zasoby naturalne i liczna afrykańska populacja. Według Ministerstwa negocjowane porozumienia EPA mają nie tylko rozszerzać powiązania w zakresie handlu i inwestycji, ale także w takich obszarach jak łańcuchy dostaw czy ochrona klimatu. W czerwcu ma się odbyć pierwszy szczyt Korei Południowej z państwami afrykańskimi, który ma stanowić impuls do rozszerzenia partnerstwa z tym regionem.

20 marca: reforma związana z dziedziczeniem rodzinnych przedsiębiorstw została obiecana przez prezydenta Yoon Suk-yeola.

Prezydent Yoon Suk-yeol uczestniczył w 51. Dniu Handlu i Przemysłu, konwencji w której uczestniczyli także dyrektorzy takich konglomeratów jak Samsung Electronics, Hyundai Motor Group czy LG Group. Prezydent Yoon Suk-yeol zapowiedział chęć wdrożenia reformy zmniejszającej obciążenia podatkowe związane z przekazywaniem firm w obrębie rodziny. Według Prezydenta zapewnienie „płynnej sukcesji” doprowadzi do stabilizacji zatrudnienia, wzrostu gospodarczego i zwiększenia innowacji – gdyż firmy będą mogły skupiać się na tych aspektach, a nie obawach związanych z opłaceniem 50% podatku od spadku. Ponadto prezydent Yoon Suk-

yeol wyraził nadzieję na doprowadzenie do reformy rynku pracy (zwiększenie elastyczności mimo utrzymania 52-godzinnego tygodnia pracy) i zapowiedział dalszą walkę z „kartelami związkowymi”, destabilizującymi funkcjonowanie firm.

21 marca: wykorzystanie energii jądrowej jako czystego źródła energetycznego ma być promowane przez Koreę Południową. Minister nauki Lee Jong-ho wziął udział w Szczycie Energii Jądrowej, który odbył się w Belgii. W trakcie wydarzenia Korea Południowa zadeklarowała chęć przyłączenia się do międzynarodowych wysiłków związanych ze zwiększeniem wykorzystania tego rodzaju energii. Podobna deklaracja została także wyrażona wcześniej w trakcie 28. konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych – Korea Południowa podpisała wtedy wspólną deklarację opowiadającą się za potrojeniem wykorzystania energii jądrowej do 2050 roku.

21 marca: zawieszanie licencji lekarskich strajkujących lekarzy stażystów zostało zapowiedziane przez Ministerstwo Zdrowia. Wiceminister zdrowia Park Min-soo poinformował o wysłaniu wstępnych zawiadomień o zawieszeniu licencji do około 5 tysięcy lekarzy. Zawieszenie licencji ma być konsekwencją naruszenia nakazu powrotu do pracy wydanego przez prezydenta Yoon Suk-yeola. 20 lutego rozpoczął się strajk lekarzy stażystów i rezydentów, w którym udział wzięło około 90% z 13 tysięcy młodych lekarzy. Wiceminister Park Min-soo ponownie wezwał lekarzy do powrotu do pracy – nie tylko ze względu na dobro pacjentów, ale także wyczerpanie zastępujących lekarzy.

29 marca: żądania protestujących lekarzy zostały odrzucone przez Ministerstwo Zdrowia. Ministerstwo Zdrowia zapowiedziało, że nie zamierza wycofać się z planowanej reformy zwiększającej o 2 tysiące liczbę miejsc na uczelniach medycznych. Rząd oświadczył, że jest gotowy na dalsze negocjacje, jednak ta kwestia nie może im podlegać. Strajk lekarzy trwa od 20 lutego. W marcu związek zawodowy lekarzy Korean Intern and Resident Association dwukrotnie zwrócił się do Międzynarodowej Organizacji Pracy z prośbą o interwencje w sprawie prezydenckiego nakazu powrotu do pracy. Z kolei nowy przewodniczący Korean Medical Association (KMA) Lim Hyun-taek oświadczył, że lekarze są gotowi zniechęcać pacjentów do głosowania w wyborach parlamentarnych na polityków „publicznie demonizujących lekarzy”. KMA wezwało także do odwołania ministra i wiceministra zdrowia. 1 kwietnia prezydent Yoon Suk-yeol wygłosił 50-minutowe orędzie wzywające lekarzy do negocjacji. Wbrew wcześniejszemu stanowisku Ministerstwa Zdrowia, prezydent Yoon Suk-yeol zapowiedział otwartość na propozycje lekarzy, pod warunkiem, że wszystkie związki lekarskie dojdą do porozumienia. Jednocześnie Prezydent przekonywał, że zwiększenie liczby studentów medycyny jest koniecznością, a

reforma systemu ochrony zdrowia przewiduje środki na rozbudowę ośrodków medycznych na terenach wiejskich oraz rozwoju kluczowych dla zdrowia publicznego specjalizacji, które obecnie wymagają zwiększenia liczby praktykujących lekarzy specjalistów. Prezydent zapewnił także, że stopniowy wzrost liczby studentów medycyny nie doprowadzi do obniżenia pensji. Orędzie Prezydenta zostało ogłoszone po tym, jak pozostający w pracy lekarze ogłosili konieczność redukcji godzin ich pracy ze względu na zmęczenie.

KOMENTARZ

Skandal z nominacją Lee Jong-seopa na szefa misji dyplomatycznej w Australii rozpałił opinię publiczną. Marzec nie okazał się łatwym miesiącem dla prezydenta Yoon Suk-yeola i Partii Siła Narodu. Przeciągający się strajk lekarzy i kryzys służby zdrowia w połączeniu ze skandalem związanym z niefortunną nominacją na ambasadora odbił się na poparciu tuż przed wyborami parlamentarnymi. Były minister obrony Lee Jong-seop po zaledwie 25 dniach zrezygnował z urzędu ambasadora w związku z krajowym skandalem, co położyło się cieniem na relacjach z Australią – a polityka zagraniczna jest istotnym czynnikiem w ocenie rządu w Korei Południowej. Były Minister Obrony otrzymał nominację 4 marca, a 10 wyleciał do Australii – by 21 powrócić do kraju. Kontrowersje związane z nominacją dotyczą stawianych Lee Jong-seopowi zarzutów o wywieranie nacisków podczas śledztwa w sprawie żołnierza piechoty morskiej. Agencja antykorupcyjna (Corruption Investigation Office for High-ranking Officials) miała wydać zakaz wyjazdu dla Lee Jong-seopa przed jego nominacją w związku z prowadzonym śledztwem – zaś według rządu zakaz ten został zniesiony przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Od momentu nominacji sprawa budziła kontrowersje i była krytykowana nie tylko przez opozycję, ale i rządzącą Partię Siła Narodu (PPP), która obawiała się o wpływ skandalu na wynik wyborów. Tymczasowy lider PPP Han Dong-hoon wzywał do natychmiastowego powrotu Lee Jong-seopa i udziału w przesłuchaniach. Z kolei Biuro Prezydenta broniło nominacji, wskazując, że Lee jako ambasador może przyczynić się do rozwoju relacji z Australią w obszarze przemysłu zbrojeniowego i bezpieczeństwa. 21 marca były Minister Obrony powrócił do kraju – oficjalnie, by uczestniczyć w spotkaniach w ministerstwach, związanych z omówieniem kierunku dyplomacji – co wzbudziło spekulacje, szczególnie w kontekście planowanej daty powrotu: po wyborach parlamentarnych. Media i opinia

publiczna szeroko komentowały tą sprawę, od momentu nominacji do ostatecznej rezygnacji. Komentarze pojawiły się także po stronie Australii oraz koreańskiej diaspory w tym państwie, która sprzeciwiała się nominacji osoby, wobec której stawiane są zarzuty o nadużycie władzy. Postrzegany jako ucieczka wyjazd Lee Jong-seopa do Australii już w pierwszej połowie marca odbił się na spadku poparcia dla Partii Siła Narodu (o 15% w przeciągu tygodnia). W tym kontekście nie powinno dziwić, że powrót Ambasadora do kraju 20 marca został ogłoszony nie kanałami dyplomatycznymi, a w mediach – i to przez PPP, a nie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Szkody zostały jednak poczynione – a skandal z udziałem Lee Jong-seopa przypomniał także o innej sprawie: prezydenckim weto w sprawie powołania komisji śledczej dotyczącej Pierwszej Damy i torebki marki Dior z początku tego roku. Obie te sprawy umocniły krytykę prezydenta Yoon Suk-yeola oraz PPP jako „chroniących swoich” i znajdowaniu się ponad prawem – wbrew przeszłości prezydenta jako prokuratora generalnego.

Szklany sufit dla kobiet na stanowiskach państwowych. Pomimo zmian społecznych kobiety nadal są niedostatecznie reprezentowana na najwyższych stanowiskach rządowych, sądowych czy korporacyjnych w Korei Południowej. Chociaż kobiety stanowią ponad 49% urzędników państwowych, to tylko 11,2 % zajmuje wysokie stanowiska rządowe. Kobiety natrafiają na szklany sufit także w takich publicznych obszarach zawodowych jak prokuratura, sądownictwo czy policja. Podobna sytuacja utrzymuje się także w medycynie czy środowisku akademickim, gdzie widoczne są dysproporcje płci na stanowiskach kierowniczych i wśród wykładowców. Ponadto od 27 lat Korea Południowa utrzymuje się na niechlubnym szczycie rankingu największych nierówności płacowych ze względu na płć wśród państw Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. Ta niedostateczna reprezentacja kobiet widoczna jest także w sferze politycznej. Mimo zapowiedzi rządu o potrzebie zwiększania reprezentacji kobiet, wśród kandydatów w wyborach parlamentarnych zgłoszono jedynie 14,2% kobiet (mniej niż w poprzednich wyborach, gdzie liczba ta wyniosła 19%). Pomimo ram prawnych i społecznych mających za zadanie promowanie równości płci, szklany sufit nadal pozostaje przeszkodą dla możliwości awansu zawodowego kobiet. W tej perspektywie próby likwidacji Ministerstwa ds. Równości Płci i Rodziny budzą obawy aktywistek. Podobnego zdania jest szef krajowej Komisji Praw Człowieka Song Doo-hwan, który przekazał swoje obawy Zgromadzeniu Narodowemu. W kontekście wyborów parlamentarnych deklaracje partii rozmięły się z rzeczywistością: największe ugrupowania zapowiadały wprowadzenie „świeżej krwi” na arenę polityczną, poprzez umożliwienie kandydowania kobietom i osobom młodym – a

ostatecznie reprezentacja tych grup okazała się jeszcze mniejsza niż w 2020 roku. Dominującą grupą kandydatów byli mężczyźni w wieku 50-69 lat.

Wzmacnianie partnerstwa z Arabią Saudyjską. Obok Stanów Zjednoczonych, Bliski Wschód wydaje się głównym kierunkiem zainteresowania polityki zagranicznej administracji Yoon Suk-yeola. Współpraca z Arabią Saudyjską stwarza przede wszystkim korzyści gospodarcze – stanowi szansę na realizację dużych projektów infrastrukturalnych przez południowokoreańskie firmy, a Yoon Suk-yeol w swojej polityce stawia na wzmacnianie konglomeratów, co ma się przełożyć na wzrost gospodarczy. Korea Południowa od lat rozwija stosunki biznesowe z Arabią Saudyjską, a ich podstawę stanowiły sektory budownictwa i petrochemii. Zeszłoroczna wizyta w Rijadzie prezydenta Yoon Suk-yeola zaowocowała licznymi umowami dwustronnymi, w takich obszarach jak inteligentne miasta, czysta energia czy mobilność przyszłości (jak energia wodorowa). 5 marca koreańscy przedsiębiorcy zainaugurowali działalność Stowarzyszenia Przemysłu i Handlu Korea - Arabia Saudyjska (Korea - Saudi Arabia Industry and Trade Association), które ma na celu wzmocnienie inicjatyw handlowych rządu koreańskiego dotyczących arabskiego megaprojektu NEOM. Wyrazem tego zainteresowania było także zorganizowanie konferencji Global Business Club poświęconej Arabii Saudyjskiej. To wydarzenie, organizowane przez „The Korea Times”, miało na celu umożliwienie nawiązania kontaktów pomiędzy koreańskimi firmami a decydentami z Arabii Saudyjskiej. Warto zwrócić uwagę, że Korea Południowa traktuje rozwój relacji z Arabią Saudyjską i szerzej Radą Współpracy Zatoki Perskiej przede wszystkim w kategoriach biznesowych niż politycznych. W przypadku konfliktu w Gazie Korea Południowa unika wyraźnego popierania lub potępienia jednej ze stron. Również w przeszłości Seul stawiał na zachowanie neutralności, nawet w obliczu nacisków ze strony Stanów Zjednoczonych – wysyłając żołnierzy na miejsce jedynie w rolach logistycznego wsparcia (w 1991 roku) czy uczestnicząc wyłącznie w misjach pokojowych ONZ. Nacisk na biznesowy charakter widoczny jest w dwustronnych wizytach, którym towarzyszą delegacje biznesowe, czy wspomniane powyżej inicjatywy. Z kolei tematyka regionalnych konfliktów jest nieobecna w agendzie dwustronnych spotkań. Należy zauważyć, że jednym z filarów polityki zagranicznej Korei Południowej jest rozwój gospodarczy, który wpływa na wybór partnerów. W kontekście możliwości realizacji dużych projektów infrastrukturalnych nie powinno dziwić, że Seul stawia na współpracę z państwami Zatoki Perskiej. Z tych powodów od lat Korea Południowa wobec Bliskiego Wschodu powadzi politykę rozdzielającą kwestie związane z gospodarką a polityką i bezpieczeństwem.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

15 marca: współpraca polsko-koreańska została omówiona przez szefów MSZ. Ministrowie spraw zagranicznych Cho Tae-yeol oraz Radosław Sikorski przeprowadzili telefoniczne konsultacje w sprawie dwustronnej współpracy Korei Południowej z nowym polskim rządem. Obie strony zgodziły się utrzymać silne partnerstwo w takich obszarach jak przemysł zbrojeniowy czy energia jądrowa. Minister Sikorski podkreślił, że polski rząd zamierza kontynuować implementację wcześniej zawartych kontraktów. Z kolei minister Cho Tae-yeol wyjaśnił wprowadzane po stronie koreańskiej zmiany umożliwiające zwiększenie kapitału Export-Import Bank, by wesprzeć realizację kontraktów zbrojeniowych – zmiany te zostały w marcu przyjęte przez Zgromadzenie Narodowe. Obie strony omówiły także sytuację w Ukrainie i na Półwyspie Koreańskim.

19 marca: współpraca z Czechami została omówiona w Seulu. Wiceminister spraw zagranicznych Kim Hong-kyun spotkał się ze swoim czeskim odpowiednikiem wiceministrem Janem Marianem, aby omówić kwestie związane z dwustronną współpracą. W centrum zainteresowania Korei Południowej znajduje się realizacja projektu elektrowni jądrowej Dukovany. Korea Hydro & Nuclear Power konkuruje z francuskim Electricite de France – Praga ma wybrać zwycięzcę do czerwca. Oprócz kwestii związanych z energią jądrową, obie strony omówiły sytuację na Półwyspie Koreańskim związaną z rosnącym zagrożeniem wynikającym ze współpracy Korei Północnej z Rosją.

19 marca: współpraca gospodarcza została omówiona przez Koreę Południową i Litwę. W Seulu odbyło się spotkanie wiceministra handlu Yang Byeong-nae z wiceministrem spraw zagranicznych Litwy Egidijusem Meilūnasem, Obie strony omówiły wzrost wymiany handlowej w ostatnich latach, a także możliwości rozwoju współpracy dwustronnej w takich obszarach jak biotechnologia. Zarówno Korea Południowa, jak i Litwa wyraziły zainteresowanie rozwojem partnerstwa w sektorze badawczo-rozwojowym. W tym celu Korea Institute for Advancement of Technology i Litweska Agencja Innowacji podpisały memorandum o współpracy.

21 marca: biuro Hana Bank zostało otwarte w Budapeszcie. Biuro ma stanowić bazę dla sieci Hana Bank w Europie Środkowo-Wschodniej. Zadaniem placówki będzie przygotowywanie ofert finansowych dla koreańskich firm działających w regionie lub zamierzających wejść na wschodnioeuropejskie

rynki. Mają temu służyć analizy regionalnych rynków i struktury finansowej. Hana Bank to największy komercyjny koreański bank walutowy, który tworzy globalną sieć. Hwang Hyo-gu, szef globalnej grupy Hana Bank, wyraził nadzieję na zlokalizowanie kolejnej europejskiej placówki w Polsce.

25 marca: współpraca w obszarze energetyki i obronności została omówiona przez Rumunię i Koreę Południową. W Seulu odbyło się spotkanie ministra przemysłu Ahn Duk-geuna z jego rumuńskim odpowiednikiem Stefanem Radu Oprea. Spotkanie dotyczyło rozszerzenia partnerstwa przemysłowego, koncentrując się na sektorze energii jądrowej i obronności. Strona południowokoreańska liczy na rozwój współpracy przy projektach związanych z energią jądrową – pierwszym krokiem ma być realizacja podpisanej w czerwcu ubiegłego roku umowy między Korea Hydro & Nuclear Power z rumuńską SNN, obejmująca budowę zakładu usuwania trytu. Obie strony wyraziły także zainteresowanie współpracą w sektorze obronnym, obejmującą inwestycje, transfer technologii oraz wspólną realizację projektów eksportu do innych krajów.

25-27 marca: negocjacje w sprawie dwustronnej umowy cyfrowej zostały przeprowadzone przez Unię Europejską i Koreę Południową. Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Energii uczestniczyło w trzeciej rundzie negocjacji dotyczących rozszerzenia partnerstwa cyfrowego z Unią Europejską. Negocjowane porozumienie ma dotyczyć handlu cyfrowego i zwiększać bezpieczeństwo oraz usuwać przeszkody dla tego typu transakcji. Strona południowokoreańska liczy także, że taki pakt zwiększy konkurencyjność koreańskich firm w UE.

27 marca: współpraca w zakresie półprzewodników i technologii komunikacyjnych została omówiona przez Unię Europejską i Koreę Południową. W Brukseli odbyło się drugie posiedzenie Rady ds. Cyfrowego Partnerstwa Republiki Korei – Unii Europejskiej. Obie strony zgodziły się realizować wspólne projekty badawcze dotyczące zaawansowanych półprzewodników oraz technologii sieci komunikacyjnych nowej generacji. Do 2027 roku obie strony mają zainwestować 12 mln euro w projekty związane z półprzewodnikami oraz 5 mln euro w technologie sieciowe. Ustalono także rozszerzenie współpracy na takie obszary jak sztuczna inteligencja czy cyberbezpieczeństwo.

28 marca: współpraca w obszarze nadzoru finansowego między Polską a Koreę Południową została zaingurowana. W Warszawie odbyło się spotkanie przewodniczącego organu nadzoru finansowego Korei Południowej (Financial Services Commission) Kim Joo-hyuna z przewodniczącym Komisji Nadzoru Finansowego Jakiem Jastrzębskim. Spotkanie miało na celu inaugurację dwustronnej współpracy, która wynika z zainteresowania koreańskich banków

działalnością w Polsce. Współpraca ma także obejmować działania edukacyjne i wspierać przedsiębiorców.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

1 marca: kwestia nowej wizji zjednoczenia zdominowała przemówienie prezydenta Yoon Suk-yeola w rocznicę Ruchu Pierwszego Marca. W Korei Południowej odbyła się 105. rocznica Ruchu Pierwszego Marca, niepodległościowego powstania przeciwko japońskiej okupacji. W przemówieniu prezydent Yoon Suk-yeol skupił się na przedstawieniu nowej wizji zjednoczenia, które powinno być ostatecznym celem, do którego dążył ruch. Obecny plan zjednoczenia został opracowany w 1994 roku i stanowi podstawę polityki zjednoczeniowej. Prezydent Yoon oświadczył, że plan ten należy zmienić, aby obejmował wartości i dążył do wolnego Półwyspu Koreańskiego – potępiając tym samym „represyjny reżim totalitarny, oparty wyłącznie na broni nuklearnej i raketach”, przyczyniający się do „degradacji i ubóstwa” Koreańczyków żyjących w KRLD. Skupienie się na ochronie praw człowieka znalazło także wyraz w ustanowieniu 14 lipca Dniem Uchodźców z Korei Północnej. W odniesieniu do Japonii, prezydent Yoon Suk-yeol nazwał Tokio istotnym partnerem w dążeniu do globalnego pokoju i dobrobytu.

4-14 marca: coroczne manewry wojskowe Freedom Shield odbyły się w Korei Południowej. Ćwiczenia, mające na celu budowanie porozumienia między siłami zbrojnymi Korei Południowej a Dowództwem Połączonych Sił ONZ i Siłami Zbrojnymi Stanów Zjednoczonych odbyły się bez większych prowokacji ze strony Korei Północnej. Pjonagjang potępił manewry Freedom Shield, nazywając je „przygotowaniem do wojny” oraz zagroził, że Stany Zjednoczone i Korea Południowa „zapłacą” za swoje działania. Mimo krytyki, Korea Północna nie przeprowadziła testów raketowych czy innych prowokacyjnych działań w trakcie trwania ćwiczeń.

7 marca: zmiany w departamencie odpowiedzialnym za relacje z Koreą Północną zostały wprowadzone przez południowokoreańskie MSZ. Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformowało, że obniży rangę Biura ds. Pokoju i Bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim, umieszczając tę jednostkę w obrębie Biura Strategii i Informacji Dyplomatycznej. Reorganizacja odzwierciedla międzykoreańską politykę prezydenta Yoon Suk-yeola – zmniejszenie nacisku na negocjacje w sprawie denuklearyzacji na rzecz większych nacisków na odstraszanie. Biuro ma skupiać się nie tylko na kwestii zagrożeń nuklearnych, ale także kwestiach związanych z cyberbezpieczeństwem czy sankcjami. Samo

Biuro ds. Pokoju i Bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim powstało podczas rozmów sześciostronnych – stąd jego charakter, skupiający się na prowadzeniu negocjacji z KRLD. Warto zwrócić uwagę, że od początku tego roku zarówno Korea Północna, jak i Korea Południowa (w odpowiedzi na działania Pjongjangu) usuwają termin „pokój” z nazw jednostek zajmujących się relacjami międzykoreańskimi.

18 marca: zmniejszenie liczby amerykańskich żołnierzy stacjonujących w Korei Południowej zostało wykluczone przez Ministerstwo Obrony. Minister obrony Shin Won-shik oświadczył, że utrzymanie ponad 28 tysięcy amerykańskich żołnierzy jest „absolutnie konieczne” dla bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim. W marcu negocjatorzy do rozmów w sprawie podziału kosztów stacjonowania amerykańskiego wojska zostali wybrani przez Seul i Waszyngton, by rozpocząć negocjacje wcześniej niż planowano – przede wszystkim ze względu na możliwą reelekcję Donalda Trumpa. Warto przypomnieć, że podział kosztów był główną kością niezgody w relacjach dwustronnych w czasie administracji Trumpa.

19 marca: wspólne ćwiczenia wojskowe z USA odbyły się w Inje. Amerykańska Piechota Morska, stacjonująca na Okinawie, po raz pierwszy uczestniczyła w dwutygodniowych południowokoreańskich manewrach wojskowych w nowoczesnym ośrodku szkoleniowym w Inje. Ćwiczenia miały na celu przygotowanie sojuszników na możliwość ataku ze strony Korei Północnej.

29 marca: trójstronna współpraca dotycząca zagrożeń cybernetycznych ze strony KRLD została omówiona w Waszyngtonie. W Waszyngtonie odbyło się drugie spotkanie grupy roboczej ds. cyberbezpieczeństwa, która powstała w rezultacie trójstronnego szczytu prezydentów Joe Bidena i Yoon Suk-yeola oraz premiera Japonii Kishidy Fumio w Camp David w sierpniu ubiegłego roku. W spotkaniu uczestniczył dyrektor ds. Korei Północnej w południowokoreańskim MSZ Lee Jun-il oraz reprezentujący kolejno USA i Japonię dyplomaci Lyn Debevoise oraz Kumagai Naoki. Grupa robocza ma na celu wzmocnienie trójstronnej koordynacji działań związanych z walką z cybernetycznymi atakami ze strony KRLD. Podczas wizyty w Waszyngtonie Lee Jun-il spotkał się także z amerykańskimi przedstawicielami rządu, ekspertami i naukowcami, aby omówić możliwości przeciwdziałania pozyskiwaniu przez Pjongjang nielegalnych źródeł dochodów, służących rozwojowi programu nuklearnego i raketowego – przede wszystkim pozyskiwanych we współpracy z Moskwą. W tym celu 26 marca powołano dwustronną amerykańsko-południowokoreańską grupę zadaniową (Enhanced Disruption Task Force), w skład której wchodzić będą urzędnicy zajmujący się dyplomacją, wywiadem czy sankcjami. Grupa zadaniowa ma realizować wspólne zadania mające na celu zakłócenie sieci zaopatrzenia Korei Północnej w

ropę naftową i inne surowce oraz monitorowanie uchylania się od sankcji nałożonych na Pjongjang przez Radę Bezpieczeństwa ONZ.

KOMENTARZ

Seul obawia się współpracy Pjongjangu z Moskwą. Od momentu spotkania prezydenta Władimira Putina i przewodniczącego Kim Jong-una we wrześniu ubiegłego roku obawy związane ze współpracą Rosji i KRLD są podnoszone przez Koreę Południową – zarówno podczas dwustronnych spotkań z sojusznikami, jak i na arenie międzynarodowej. Stany Zjednoczone i Korea Południowa zamierzają rozszerzyć współpracę o przeciwdziałanie wykorzystaniu przez Pjongjang surowców czy technologii rosyjskiej, uznając takie transakcje za naruszenie międzynarodowych sankcji. W marcu zaobserwowano północnokoreańskie tankowce pływające między portami Wostocznyj i Chongjin. Według ekspertów rosyjska ropa trafia do Korei Północnej w zamian za amunicję, która następnie wykorzystywana jest przez Rosję w wojnie z Ukrainą. Taka wymiana uniemożliwia efektywność międzynarodowych sankcji. Zabezpieczenie stałych dostaw z Rosji zapewni Korei Północnej surowce niezbędne do rozwoju programu nuklearnego i raketowego.

Poparcie Rosji dla Korei Północnej (czy raczej korzystnej dla obu stron współpracy opartej o handel bronią i surowcami) przełożyło się na weto Moskwy podczas głosowania nad uchwałą Rady Bezpieczeństwa ONZ, która miała na celu przedłużenie działania panelu ekspertów monitorujących sankcje nałożone na Koreę Północną. Do tej pory Rosja nie blokowała prac panelu eksperckiego, którego działalność miała stanowić odzwierciedlenie globalnego sprzeciwu wobec rozwoju północnokoreańskiego programu nuklearnego. Tym razem Rosja oskarżyła ekspertów o stronniczość i zachodnią perspektywę.

Wyzwaniem dla Seulu jest także zatrzymanie przez Rosję południowokoreańskiego obywatela pod zarzutami szpiegostwa. W marcu rosyjska agencja TASS poinformowała o zatrzymaniu w styczniu mężczyzny oskarżanego o szpiegostwo we Władywostoku. Pojawiły się doniesienia, że mężczyzna był zaangażowany w pomaganie obywatelom Korei Północnej w ucieczce z dalekowschodnich regionów Rosji. Pomimo wielu niewiadomych na uwagę zwraca decyzja Rosji o ujawnieniu zatrzymania za pośrednictwem mediów, co może zostać wykorzystane do wywarcia wpływu na relacje z Koreą Południową.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

